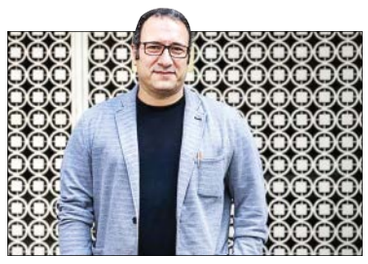
تولید

رئیسعلی دلواری به روایت رضا میرکریمی

رضا میرکریمی که آخرین ساخته او «نگهبان شب» روزهای پایانی خود را در اکران می‌گذراند، پروانه ساخت فیلم سینمایی «رئیسعلی» را دریافت کرد.

رئیسعلی دلواری، مبارز مشروطه‌خواه و رهبر قیام جنوب در تنگستان و بوشهر علیه نیروهای انگلیس در دوره جنگ جهانی اول بود. با مرور کارنامه و سبک کاری میرکریمی که معمولا روایتگر قصه‌هایی اجتماعی است، تماشای فیلمی تاریخی درباره رئیسعلی دلواری از این فیلمساز، کنجکاوی برانگیز خواهد بود. مهم‌ترین اثر نمایشی درباره رئیسعلی دلواری، سریال تلویزیونی «دلیران تنگستان» ساخته همایون شهنواز است.

به‌جز صدور پروانه ساخت فیلم تازه میرکریمی، طبق اعلام روابط عمومی سازمان سینمایی، شورای صدور پروانه ساخت آثار سینمایی در جلسه اخیر با ساخت هشت فیلمنامه دیگر موافقت کرد. صیاد به کارگردانی جواد افشار، میرو به کارگردانی حسین ریگی ، مرمر و چند زن دیگر به کارگردانی غلامرضا کریمی، عروسی در برف به کارگردانی محمدرضا رحمانی، صبحانه با زرافه به کارگردانی سروش صحت، به‌خاطر یک کیف دلار به کارگردانی جمشید بهرامیان، تمساح خونی به کارگردانی جواد عزتی و انیمیشن انتقام‌جویان به کارگردانی امید امین نگارشی.

بررسی تصویر برساخته از جمهوری اسلامی ایران در یک سریال آمریکایی

کارزار ضد ایرانی در قامت «دیپلمات»

علی رحیمی
گروه فرهنگ و هنر

شرکت نتفلیکس به‌تازگی دست به تولید سریالی در ژانر تریلر سیاسی زده است که نقش ایران در پیشبرد داستان آن بسیار مهم است اما آنچه این سریال را نسبت به سایر تولیداتی که با ایران مرتبط بوده‌اند متفاوت می‌سازد، تصویری است که از کشورمان در این سریال ساخته می‌شود. در گذشته عمده تصاویری که از ایران در تولیدات غربی‌ها نمایش داده می‌شد مبتنی بر همان تصویری بود که جورج بوش پسر بعد از حملات ۱۱ سپتامبر از ایران ساخته بود، یعنی خطاب‌کردن ایران به‌عنوان محور شرارت اما تصویری که از ایران در این سریال نمایش داده می‌شود تصویری کاملا متفاوت از گذشته است.

درواقع غربی‌ها یک تغییر کاملا واضح در تصویرسازی خود از ایران داده‌اند. تصویر ارائه‌شده در این سریال تصویر کشوری است که به‌علت تحریم‌های غربی‌ها به‌شدت آسیب دیده و دیگر توانی برای ماجراجویی علیه آنها ندارد، ضمن این‌که دولتمردان ایرانی هم دیگر علاقه‌ای به بالابردن سطح تنش با غربی‌ها ندارند و در تمام سریال قصد دارند با غربی‌ها کاملا همکاری کرده و خود را از وضعیت پیش‌آمده رها کنند، حتی اگر این همکاری به آسیب‌دیدن روابط ایران با کشورهایی منجر شود که رابطه ایران با آنها خوب است.

تصور می‌شود ساخت این تصویر از ایران در این سریال در ابتدا پاسخی به افکارعمومی جامعه غربی است. جامعه غرب امروز با این سؤال مواجه است که آیا تحریم‌های آمریکا که در ابتدا گمان می‌رفت ایران را به زعم سیاستمداران غربی سر عقل می‌آورد آن‌گونه که باید مؤثر بوده‌اند؟ یا ایران به‌رغم تمام تحریم‌ها می‌تواند اهداف سیاست خارجی خود را در نظام بین‌الملل محقق کند؟ در ادامه، این سریال یک عملیات روانی علیه جامعه ایران نیز هست؛ غربی‌ها سعی دارند تا با خراب‌کردن تصویر جمهوری اسلامی در اذهان ایرانیان خود را برنده بازی تحریم‌ها نشان دهند و در آخر این سریال درصدد ساخت تصویری از ایران مبنی بر یک متحد غیرقابل اعتماد که ممکن است هر لحظه به متحدان خود خیانت کند است.

سناریوی‌سازی دیپلمات

داستان سریال از جایی آغاز می‌شود که یکی از ناوهای هواپیمابر انگلیس که در خلیج‌فارس مستقر است هدف حمله موشکی قرار می‌گیرد و تعدادی از ملوانان کشتی کشته می‌شوند. به علت نزدیکی این ناو به ساحل ایران و دیده‌شدن یکی از قایق‌های تندروی سپاه پاسداران در نزدیکی این ناو، دولت انگلیس و آمریکا معتقدند که این حمله از جانب ایران انجام شده است. رئیس جمهور آمریکا برای نزدیک‌تر کردن دولت خود با دولت انگلیس در فرآیند همکاری برای تصمیم‌گیری درباره حل این مسأله، تصمیم می‌گیرد یکی از دیپلمات‌های باسابقه در غرب آسیا را که عملکرد خوبی در حل بحران‌های این منطقه داشته به‌عنوان سفیر آمریکا در انگلستان منصوب کند. این خانم دیپلمات و همسر او که همکار وی محسوب می‌شود به‌رغم فضای ضدایرانی حاکم بر دولتمردان آمریکایی و انگلیسی به علت تجربه میدانی که در غرب آسیا و تعامل با ایران داشته‌اند معتقدند که ایران به‌علت بودن در موضع ضعف در منطقه غرب‌آسیا و مشکلات شدید اقتصادی به‌علت تحریم‌های آمریکا مایل به بالابردن سطح تنش‌ها با غرب نیست. صحت این نظر زمانی تایید می‌شود که مأموران اطلاعاتی ایران همسر خانم دیپلمات را گروگان می‌گیرند و او را به شخصیت رده بالایی در نظام متصل می‌کنند که در سریال، رسول شاهین نام دارد و معاون وزیر خارجه ایران معرفی می‌شود. رسول شاهین که از مسئولان مذاکره با آمریکایی‌ها در توافق‌نامه برجام معرفی می‌شود به‌علت بستری شدن در یکی از بیمارستان‌های ژنو در دوران بیماری مدیون خانم دیپلمات و همسر اوست. او به همسر خانم دیپلمات این اطمینان را می‌دهد که این حمله از طرف ایران انجام نشده و برای اثبات حسن‌نیت ایران، عملیات ایران علیه یکی از ژنرال‌های آمریکایی را که در ترور شهید سپهبد حاج‌قاسم سلیمانی نقش داشته متوقف می‌کند. در ادامه وزارت خارجه انگلیس برای آرام‌کردن وضعیت متشنج افکارعمومی سفیر ایران را به وزارت خارجه احضار می‌کند. سفیر ایران در ملاقات با وزیر خارجه انگلیس و سفیر جدید آمریکا که به‌صورت مخفیانه به اتاق وزیر خارجه آمده در یک همکاری اطلاعاتی اسم شخصی را که پشت حمله به ناو هواپیمابر انگلیسی است افشا می‌کند. او شخصی به‌نام لینکوف و گروه او که استعاره از نیروهای واگنر روسیه است را به‌عنوان مسئول اصلی حمله معرفی می‌کند و می‌گوید ایران با توجه به تحریم‌ها و وضعیت بسیار وخیم اقتصادی خود، خواهان ایجاد تنش با آمریکا و متحدانش نیست و به‌رغم این‌که با روسیه و گروه لینکوف واگنر متحد است اما حاضر به معامله با غربی‌ها به‌خاطر ترس از اقدامات غربی‌ها علیه ایران است. در ادامه به‌علت فشار بسیار زیادی که این ملاقات به سفیر ایران وارد می‌کند سفیر ایران دچار حمله قلبی شده و در اتاق وزیر خارجه انگلیس می‌میرد و سفیر آمریکا برای افشانشدن ملاقاتش با سفیر ایران مجبور به فرار از اتاق وزیر می‌شود. در ادامه روسیه هم که از دست اقدامات خودسرانه گروه لینکوف خسته شده، تصمیم به همکاری با غربی‌ها گرفته و به‌صورت مخفیانه اطلاعات ویلای لینکوف در فرانسه را به سفیر آمریکا می‌دهد. در آخر این ابهام مطرح می‌شود که لینکوف و گروه او درواقع از طرف نخست‌وزیر انگلیس برای این عملیات اجیر شده بوده‌اند و با این ابهام فصل اول سریال پایان می‌یابد.

نگاهی دقیق‌تر به بازنمایی از ایران

یکی از اشخاصی که نقش کوتاه اما کلیدی در پیشبرد داستان سریال «دیپلمات» دارد، شخصیت رسول شاهین است. او که در این سریال یکی از افراد نزدیک به رهبر معظم انقلاب معرفی می‌شود و سمت او معاون وزیر خارجه عنوان شده، از گذشته روابط خانوادگی نزدیکی با رهبر انقلاب دارد. او یکی از افرادی است که در مذاکرات برای انعقاد توافق‌نامه برجام نقش مهمی داشته و به همین سبب توانسته به یکی از کانال‌های انتقال اطلاعات بین آمریکا و ایران تبدیل شود. او در این سریال فردی معرفی می‌شود که گرچه از نزدیکان رهبر انقلاب و معتمد ایشان است اما مانند دیگر کارگزاران نظام، اعتقادی به این‌که آمریکا شیطان بزرگ است ندارد؛ به همین سبب آمریکایی‌ها راحت‌تر می‌توانند با او کار کنند. از طرفی نیز به دلیل بیماری خود و تلاشی که آمریکایی‌ها برای درمان او کرده‌اند مدیون آنهاست. شخصیت رسول شاهین به نوعی افرادی را در درون نظام نمایندگی می‌کند که با وجود جایگاه بلندمرتبه‌ای که در تصمیم‌سازی نظام دارند، به دنبال سازش با غرب به هر شکل ممکن هستند و به علت این‌که ایران را در موضع ضعف می‌دانند، تمایلی به بالا بردن سطح تنش با غربی‌ها ندارند و هر نوع همکاری پیش‌دستانه‌ای را با غربی‌ها انجام می‌دهند.

نیروهای اطلاعاتی

نیروهای اطلاعاتی ایران در سریال دو شخصیت زن و مرد هستند که به دستور رسول شاهین همسر خانم دیپلمات را بیهوش کرده و می‌دزدند. رسول شاهین وقتی از نحوه دزدیدن همسر سفیر مطلع می‌شود دو مأمور را توبیخ می‌کند. شخصیت مأموران اطلاعاتی ایران به‌نحوی نمایش داده می‌شود که گویی آنها خودسرانه عمل می‌کنند و وقعی به دستورات مافوق خود نمی‌گذارند. از طرفی نیز رسول شاهین در تماس با همسر خانم سفیر، مأموران اطلاعاتی ایران را افرادی بی‌منطق معرفی می‌کند که او کنترلی روی اقدامات آنها ندارد.

مأموران دیپلماتیک ایران

نقش سفیر ایران در انگلستان و معاون او را دو بازیگر افغانستانی بازی می‌کنند که کاملا با گویش دری با یکدیگر صحبت می‌کنند که نشان‌دهنده این است که سازندگان فیلم با وجود استفاده از بازیگر ایرانی برای نقش رسول شاهین، شناخت درستی از انواع گویش‌های فارسی و تفاوت ایرانی‌ها با افغانستانی‌ها ندارند. وضع ظاهر و لباس سفیر و معاون او به هم ریخته است و اصلا سزاوار مأموران دیپلماتیک در این سریال نیست. سفیر که در واقع مأموران دیپلماتیک ایران را بازنمایی می‌کند بسیار ترسوست و زمانی که کمی تنش بالا می‌رود، سفیر ایران دچار حمله قلبی می‌شود و می‌میرد. او به رغم این‌که ایران روابط دیپلماتیک با آمریکا ندارد، به راحتی حاضر به ملاقات با سفیر آمریکا در اتاق وزیر خارجه انگلیس می‌شود به شرطی که بقیه کارکنان وزارتخانه متوجه نشوند.

ایران متحدی غیرقابل اعتماد

دیالوگ‌های ردوبدل شده در این سریال مابین سفیر ایران و سفیر آمریکا، همچنین خط داستانی سریال به‌گونه‌ای طراحی شده است تا تصویر یک متحد غیرقابل اعتماد را از ایران بسازد. در بخشی از سریال سفیر ایران در انگلیس از طرف مقامات ایران مأمور می‌شود تا برای جلوگیری از خشمگین شدن غرب علیه ایران اطلاعاتی از متحدان خود یعنی روسیه و گروه لینکوف (واگنر) را در اختیار سفیر آمریکا و وزیر خارجه انگلیس بگذارد. می‌توان این گونه برداشت کرد که با توجه به تصویر مثبتی که مردم روسیه از ایران دارند و همچنین تلاش دولت پوتین برای تقویت حس مثبت مردم روسیه به ایران، غربی‌ها از این وضعیت ناخشنودند و سعی در تخریب این تصویر و حس مثبت مردم روسیه دارند.

ایران کشوری در موضع ضعف

تصویری که این سریال سعی دارد از کشور ایران بسازد، تصویر کشوری است که در تمامی زمینه‌ها در موضع ضعف است. از طرفی ایران از جانب متحدان خود فریب داده می‌شود و متحدان ایران در پی مقصر نشان دادن ایران هستند؛ از طرف دیگر تمام تعاملات ایران با کشورهای دیگر همگی از جانب یاس و استیصال است؛ حتی اقدامات تهاجمی که از جانب مقامات ایرانی صورت می‌گیرد مثل ربودن همسر سفیر آمریکا در انگلیس یا طراحی سپس لغو عملیات برای گرفتن انتقام شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی، همگی از موضع ضعف انجام می‌شود. در واقع این‌گونه عنوان می‌شود که ایران با وجود مخالفت سپاه پاسداران و مأموران اطلاعاتی با توجه به حجم تولیدات سریال در طراحی این عملیات به خاطر وضعیت بسیار بدی که در آن گرفتار شده است، حاضر به لغو این عملیات می‌شود. در جای دیگر عنوان می‌شود ایرانی‌ها از این‌که ناو مورد هدف قرار گرفته شده توسط امواج آب به سمت مرزهای دریایی ایران کشیده می‌شود به شدت ترسیده‌اند و از طریق سوئیس اطلاع داده‌اند که در حمله به ناو انگلیسی نقشی نداشته‌اند.

ایران کشوری با اقتصاد فروپاشیده

تقریبا هر بار که صحبتی از ایران و ارتباط با مقامات ایرانی می‌شود تمام طرفین از غربی‌ها گرفته تا خود مقامات ایرانی روی این نکته تأکید می‌کنند که اقتصاد ایران به دلیل تحریم‌های غرب از هم فروپاشیده و مقامات ایرانی هیچ علاقه‌ای به بالا بردن تنش با غربی‌ها ندارند؛ چراکه این اقدامات با واکنش سنگین غربی‌ها مواجه شده و می‌تواند اقتصاد ایران را به طور کلی نابود کند.

به همین دلیل است که مقامات ایرانی از هیچ کمک و همکاری با غربی‌ها مضایقه نمی‌کنند. تردیدی نیست که تحریم‌های ظالمانه غربی‌ها مخصوصا در سال‌های اخیر، ضربه سختی به اقتصاد ایران و معیشت مردم وارد کرده است اما به نظر می‌رسد به‌رغم فشارهای اقتصادی علیه اقتصاد ایران و به زعم [خود] پژوهشکده‌ها و کارشناسان غربی، تحریم‌های اعمال شده علیه ایران نتوانسته به اهداف مدنظر خود برسد و حتی در سال‌های گذشته از شدت تأثیر این تحریم‌ها کاسته و اقتصاد ایران جایگاه خود را در نسبت با تحریم‌ها پیدا کرده است. لذا به نظر می‌رسد غربی‌ها با تأکید روی این‌که تحریم‌ها کاملا اقتصاد ایران را فلج کرده‌است، سعی در ضربه زدن به افکار عمومی ایران دارند.

جمع‌بندی و ملاحظه

به‌رغم مخالفت سپاه پاسداران و مأموران اطلاعاتی با توجه به حجم تولیدات سریال‌ها و فیلم‌های سینمایی که در همین اواخر با موضوعیت ایران ساخته شده یا در حال ساخت است به نظر می‌رسد غرب یک کارزار رسانه‌ای چندوجهی را علیه ایران شروع کرده است؛ کارزاری که علاوه بر مردم ایران به‌خصوص طبقه متوسط مردم کشورهای متحد ایران و کشورهایی که قصد افزایش همکاری با ایران را دارند نیز به‌عنوان هدف خود در نظر گرفته است تا در یک جنگ ادراکی ذهنیت مردم ایران را نسبت به خود و هم نسبت به متحدان ایران مخدوش کند و از طرفی ایران را نیز به‌عنوان یک متحد غیرقابل اطمینان در مقابل چشم کشورهای دیگری که میل به بالابردن سطح همکاری‌ها با ایران دارند، نشان دهد. بر همین اساس توصیه می‌شود خط پی گرفته شده توسط رسانه‌ها باید مبتنی بر ارائه واقعیت‌های میدانی و ارائه توانایی‌ها از قدرت جمهوری اسلامی در صحنه جهانی باشد که قابلیت تبدیل به عناصر قدرت در صحنه بین‌المللی را دارند. مردم باید از توانایی‌های ایران و قابلیت تأثیرگذاری ایران بر رفتار کشورهای دیگر به‌خوبی آگاه شوند.

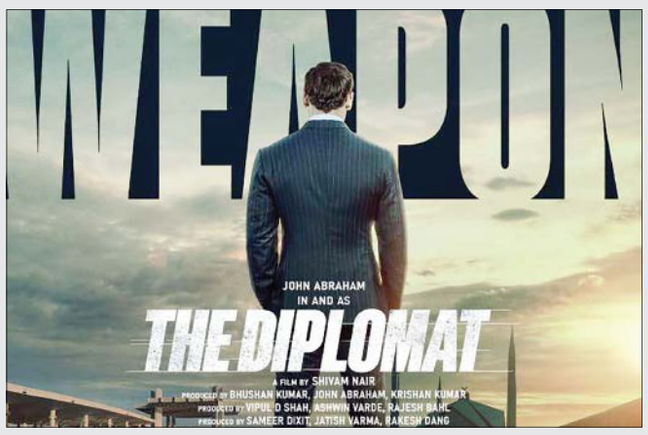
برش

قطعه پازل جنگ ترکیبی

یکی از ژانرهای معروف و محبوب سینمایی در دنیا ژانر سیاسی است. این ژانر گستره وسیعی از فیلم‌ها را در برمی‌گیرد. از معروف‌ترین زیرردهای این ژانر، فیلم‌ها یا سریال‌هایی است که محور آن یک سیاستمدار و زندگی (تریلر) سیاسی اوست.

از فیلم‌های موفق این رده می‌توان به فیلم «تاریک‌ترین ساعت» بخشی از زندگی چرچیل و نحوه مواجهه او با حمله آلمان به فرانسه و عملیات تخلیه دانکرک و از سریال‌های موفق هم به مجموعه «خانه پوشالی» داستان زندگی یک سیاستمدار خیالی به نام فرانک آندروود و شیوه به قدرت رسیدن او در ساختار فاسد حکومت آمریکا اشاره کرد. یا «تاج» زندگی نامه الیزابت دوم، ملکه انگلیس و نحوه مواجهه او با وقایعی که در طول حکومت او برای انگلیس اتفاق افتاده و «اشباح بیروت» داستان زندگی و شهادت حاج عماد مغنیه که توسط اسرائیل ساخته شده، اشاره کرد.

در همین ژانر یکی از سریال‌هایی که به‌تازگی توسط کمپانی نتفلیکس در هشت قسمت منتشر شده، سریال «دیپلمات»(The Diplomat) است. این سریال در رده‌بندی سایت IMDB امتیاز هشت را دریافت کرده که امتیاز خوبی در این سایت محسوب می‌شود و اخباری منتشر شده که نشان دهنده تولید فصل دوم این سریال است اما آنچه در میان تولیدات دیگری که در این ژانر وجود دارد، این سریال را متمایز و از جهاتی مهم می‌کند، نقش پررنگ و مهم ایران در خط داستانی و پیشبرد این سریال است.

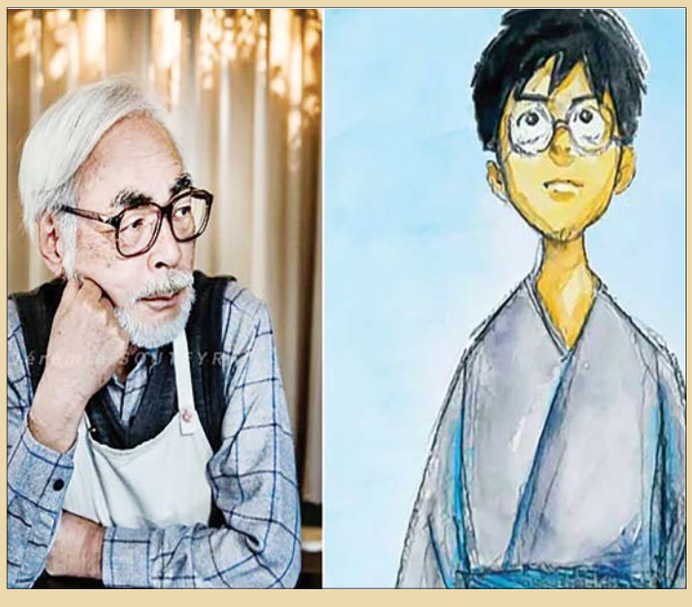

گرچه این اولین بار نیست که سوژه ایران در صنعت سرگرمی آمریکا مطرح می‌شود. به عنوان مثال می‌توان به فیلم سینمایی آرگو (Argo) یا بازی رایانه‌ای بتلفیلد (Battlefield۳) و اسپلینترسل (Tom Clancy's Splinter Cell) اشاره کرد اما آنچه این سریال را مهم‌تر می‌کند، تقدم ساخت آن به زمان حال و تصویر جدیدی از کشورمان است که برخلاف تولیدات قبلی، ایران را محور شرارت معرفی و بازنمایی می‌کردند.

قاب

افتتاح سن‌سباستین با انیمیشن میازاکی

بی‌تردید یکی از بزرگ‌ترین فیلمسازان این سال‌های جهان، هایائو میازاکی، کارگردان ژاپنی حوزه انیمیشن است و علاقه‌مندان پرشمار او همواره منتظر تماشای اثر جدیدی از این هنرمند کهنه‌کار و ۸۲ ساله هستند. این عطش و کنجکاوی به‌زودی در مواجهه با «پسر و مرغ ماهی‌خوار» برطرف خواهد شد. انیمیشن سینمایی و حماسی به‌عنوان جدیدترین اثر استودیو جیبلی ژاپن قرار است با نمایش در ۲۲ سپتامبر، هفتادویکمین جشنواره سن‌سباستین اسپانیا را افتتاح کند. با نمایش پسر و مرغ‌ماهی‌خوار در این جشنواره، اولین نمایش اروپایی فیلم رقم خواهد خورد. این درحالی است که فیلم تازه میازاکی برای افتتاحیه جشنواره تورنتوی کانادا هم انتخاب شده است. پسر و مرغ ماهی‌خوار درباره پسری به نام ماهیتو ماکی است که یک برج متروکه را در شهری که به‌تازگی به آنجا رفته، کشف می‌کند و با یک مرغ‌ماهی‌خوار خاکستری سخنگو وارد دنیایی خارق‌العاده می‌شود.

فیلم کوتاه

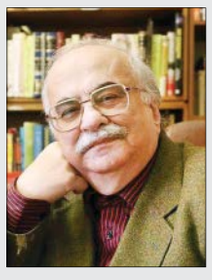
نخستین تجربه کارگردانی بهرام افشاری

بهرام افشاری در نخستین تجربه کارگردانی فیلم کوتاه خود «خانه خاکستری» را ساخت. فیلمبرداری این فیلم کوتاه به تهیه‌کنندگی سیدابراهیم عامریان به‌تازگی به پایان رسیده است. خانه خاکستری به نویسندگی بهرام افشاری پس از گذراندن مراحل فنی، آماده نمایش می‌شود. کامبیز دیرباز، هومن حاجی‌عبداللهی، خاطره اسدی، مهدی صباغی، نیکی مظفری، کریم امینی، مونا فائزپور، علی صالحی، حیدر طلوعی‌نیا و حسین براتی بازیگران این فیلم کوتاه هستند. افشاری درحالی فیلم کوتاه را ساخت که به‌تازگی فیلم «فسیل» با بازی او، کارگردانی کریم امینی و تهیه‌کنندگی ابراهیم عامریان، با عبور از فیلم «بگذار زندگی کنم» سومین فیلم پرمخاطب سینمای پس از انقلاب شد. همچنین چند روز پیش خبری درباره آماده‌سازی فیلم «مرد عینکی» با بازی افشاری، تهیه‌کنندگی ابراهیم عامریان و کارگردانی کریم امینی منتشر شد. برخی از عوامل فیلم خانه خاکستری از این قرارند: مهدی ایل‌بیگی مدیر فیلمبرداری، عماد خدابخش تدوین، امیر توسلی موسیقی، سعید هنرمند طراح صحنه و لباس، امیر پرتوزاده صدابردار، حسین ابوالصدق طراحی و ترکیب صدا و آرمان کوچکی طراح پوستر.

سینما حقیقت

معتضد، مهمان «پاتوق مستند سوره» می‌شود

همزمان با هفتادمین سالگرد کودتای ۲۸ مرداد، هفته پنجم «پاتوق مستند سوره» به نمایش و نقد و بررسی مستند «کودتای ۵۳» به کارگردانی تقی امیرانی اختصاص پیدا کرده است. این برنامه ساعت ۱۶ تا ۱۹ فردا با موضوع «کودتای ۲۸ مرداد» به میزبانی حامد شکیبانیا و با حضور خسرو معتضد، نویسنده و پژوهشگر تاریخ و تقی امیرانی، کارگردان مستند برگزار می‌شود. تقی امیرانی، مستندساز ایرانی ساکن انگلیس و والتر مرچ، تدوینگر فیلم‌هایی همچون اینک آخرالزمان، مکالمه و بیمار انگلیسی، حین تحقیق برای ساخت فیلم مستندی درباره کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ به مدارک و اسنادی دست یافت که دهه‌ها از چشم عموم مردم و اغلب تاریخ‌نویسان این حوزه پنهان بوده است. کودتای ۵۳ در بخش نمایش ویژه چهاردهمین جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» حضور داشت و در آیین اختتامیه این جشنواره جایزه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران را از آن خود و همچنین در سی‌ونهمین جشنواره فیلم فجر، سیمرغ بهترین فیلم مستند را دریافت کرد.